

beskæftiget sig med Valuta- og Erhvervsforhold og udtalt sig derom. Den sidste Konference fandt Sted paa Foranledning af Nationalbanken, og denne Konference afgav Betænkning i Oktober 1923, i hvilken man fremhæver Handelsbalancen som en særdeles vigtig Faktor i de Forhold, der berører Valutaen og medvirker til det Fald i Valutaen og de Svingninger i Valutakursen, som har kendetegnet en længere Periode ogsaa herhjemme. Det siges i den paagældende Betænkning, at det maa anses for nødvendigt at tage Stilling til Statsmagtens Indgriben ved ekstraordinære Foranstaltninger, og at det maa være Statsmagtens Opgave ved foreløbige Foranstaltninger at formindske Importen af saadanne Varer, som ikke er nødvendige for Landets Økonomi, samt ved andre tidsbegrænsede Foranstaltninger søge at faa det indenlandske Forbrug i saa høj Grad som muligt dækket ved indenlandsk Produktion. Endvidere fremhæver Betænkningen, at man maa søge at modvirke private Prisaftaler og i det hele virke til at hindre, at Prisniveauet bliver holdt kunstigt oppe. Disse Udtalelser i Betænkningen er Resultatet af en Samvirken mellem ca. 40 Repræsentanter for de forskellige Sider af Samfundslivet, medens der imod disse Udtalelser findes nogle enkelte — 4 — Medlemmer, som ikke har ment at ville slutte sig til den almindelige Betænkning. For saa vidt er disse sidste Overvejelser af Valutaspørgsmaalet fremdeles Udgangspunktet for de Overvejelser, der finder Sted, og maa være det, idet denne Betænkning i saa høj Grad er Resultatet af det Skøn, som de i første Instans sagkyndige Kredse Bankerne og Nationalbanken samt Repræsentanterne for Erhvervslivet har fundet det rigtigt at udtrykke.

Til disse Raad, som Valutakonferencen gav i Oktober 1923, blev der som bekendt ikke taget stærkt Hensyn. Der blev oprettet en Egaliseringsfond, som viste sig ude af Stand til alene at magte den Opgave, der stilledes Fonden med Hensyn til Stabilisering og Højnelse af Kronekursen. Der blev senere af Nationalbanken iværksat en Forhøjelse af Diskontoen, saaledes som det ogsaa var nævnt i Betænkningen som en eventuel Udvej. Diskontoforhøjelse kunde formentlig lige saa lidt som Egaliseringsfonden alene hidføre de Virkninger, man ønskede. Derimod er det jo sikkert, at en Diskontoforhøjelse som den, der gennemførtes, har ramt føleligt i vide Kredse i Samfundet

og har vist sig særdeles ubehagelig for mange danske Erhverv og for det danske Publikum overhovedet, som yderligere er blevet belastet med Udgifter i denne Anledning. Men den Indflydelse paa Valutaforholdene, som naturligvis er tilsigtet ved disse Foranstaltninger, viste sig ikke at være tilstrækkelig. Efter nogle Maaneders Forløb kom Spørgsmaalet om Valutaen som bekendt frem for Rigsdagen, idet den forrige Regering i Februar Maaned erklærede, at den nu ansaa det for nødvendigt at skride til en Række Foranstaltninger ved en saakaldt samlet Plan, som den forberedte Fremsættelsen af. Det lykkedes ikke at gennemføre denne samlede Plan, idet det Flertal, der tidligere havde virket sammen og baaret den daværende Regering, ikke kunde holde sammen til denne Opgave. Og da Flertallet saaledes var opløst, blev der hurtigere, end det ellers var paatænkt, udskrevet Valg, som naturligvis under de Omstændigheder i meget høj Grad kom til at dreje sig om Valutaspørgsmaalet, om de Foranstaltninger, som burde iværksættes i saa Henseende. Inden man gik til Valg, lykkedes det at gennemføre en af de Foranstaltninger, som den daværende Regering havde erklæret det ønskeligt at faa gennemført, nemlig Loven om den saakaldte Valutacentral, en Lov, der gennemførtes den 29. Marts 1924, og ved hvilken Valutahandelen underkastes en skarp og indgribende Kontrol med det Formaal at hindre en skadelig Spekulation paa dette Omraade. Valgene til Folketinget bragte, som man ved, et Flertal af de Partier, der havde erklæret sig villige til at gennemføre midlertidige regulerende Foranstaltninger til Støtte for Stabiliseringen af Valutaen, og bragte til den anden Side et Nederlag for de to Partier, der hidtil havde haft Magten, og som havde ønsket Toldforanstaltninger, det ene mere vidtgaende, det andet maaske mindre vidtgaende, som det eneste, der i denne Situation kunde anses for anvendeligt. Det er altsaa ud fra dette Resultat af Valget, at Arbejdet derefter har maattet optages, om end det, som jeg sagde, naturligvis ogsaa i denne Situation har været naturligst at se tilbage til den sidste Valutakonferencens Udtalelser og tage Hensyn til de Erfaringer, som de paagældende sagkyndige ved denne Lejlighed mente at kunne bygge deres Forslag paa.

Det Lovforslag, der staar paa det høje Landstings Dagsorden for i Dag, og